

Metodika zostavenia indexu bankových poplatkov

Index bankových poplatkov vznikol ako indikátor pre porovnanie celkovej výšky poplatkov fyzických osôb – nepodnikateľov, za služby bánk v čase. Je zostavený na základe aktuálneho cenníka k danému mesiacu a údajov, ktoré podľa vyhlášky 286/2013 Z. z. (o predkladaní údajov o poplatkoch uvedených v cenníkoch pre fyzické osoby – nepodnikateľov bankami a pobočkami zahraničných bánk) poskytujú na Slovensku pôsobiace banky raz ročne. Proces zostavenia indexu bankových poplatkov prebieha v dvoch fázach. Na začiatku sa zostavia indexy pre každú banku individuálne a následne prebehne konštrukcia kompozitného indexu vážením jednotlivých indexov.

Celkový index retailových bankových poplatkov nie je indikátorom obsahu alebo kvality bankami poskytovaných produktov a služieb, nie je porovnaním cenovej hladiny medzi bankami, a ani mierou zmeny cenovej hladiny pre každého individuálneho klienta. Rast, resp. pokles cenovej hladiny v danej banke nemusí automaticky znamenať, že inštitúcia má najvyššie alebo najnižšie ceny.

Zostavenie indexu pre každú banku

1. Každá banka, ktorej zo zákona vyplýva povinnosť predkladať údaje o poplatkoch uvedených v cenníkoch zašle najneskôr do 15. marca Ministerstvu financií zoznam poplatkov so sumou, ktorá bola za konkrétny poplatok v predchádzajúcom kalendárnom roku vybraná.
2. Zo zoznamu sa vyberie 30 poplatkov, z ktorých mala banka najvyššie výnosy (ďalej len top 30). V priemere tvoria výnosy z top 30 viac ako 95% všetkých výnosov z poplatkov, ktoré banka za stanovené obdobie vybrala.
3. Jedenkrát ročne sa na základe predložených údajov od bánk aktualizujú váhy pre každý poplatok z top 30. Váha každého poplatku je definovaná ako podiel výnosov z daného poplatku na celkových výnosoch z top 30.
4. Každý mesiac sa ku každému z poplatkov v top 30 priradí bankou aktuálne účtovaná výška poplatku.
5. V prípade niektorých služieb a Balíkov služieb s možnosťou zníženia základného poplatku po splnení istých podmienok je uplatnený princíp typizovaných klientov. Spotrebiteľské správanie typizovaných klientov (príloha 2) bolo odhadnuté na základe štatistiky o populácii a údajov z rodinných účtov. Ich využitie umožňuje čo najkorektniejšiu aproximáciu sumy, ktorú reálni klienti za využívanie služieb platia - vrátane zliav. Zmena kritérií podmieňujúcich získanie zľavy má teda vplyv na zmenu výšky poplatku aj bez zmeny základnej ceny.
6. Služby, ktoré prestanú byť v sledovanom období poskytované budú nahradené najbližšou možnou alternatívou, alebo budú z indexu do najbližšieho zostavenia top 30 vylúčené. Po vylúčení sledovanej služby bude ostatným službám v indexe priradená prerátaná váha.
7. Index je k decembru 2013 nastavený na 100 bodov a je každomesačne prerátaný podľa percentuálneho poklesu (rastu) výšky účtovaných poplatkov a ich vopred stanovenej váhy.

Zostavenie indexu pre všetky banky

8. Pri konštrukcii indexu zahrňajúceho všetky zmeny poplatkov za služby poskytované bankami na Slovensku sú na váženie indexov jednotlivých bánk využité podiely výnosov z poplatkov za poskytnuté služby každej banky na celkovom objeme vybraných poplatkov za všetky banky vstupujúce do kompozitného indexu.

Príloha 1: Príklad výpočtu indexu retailových bankových poplatkov

Na Slovensku pôsobiaca Banka X zvýšila od 1. apríla 2014 poplatok za výber z bankomatu patriaceho do siete inej banky (ďalej len poplatok) z €1,0 na €1,2 a iné poplatky nemenila. Medzimesačný rast poplatku týmto predstavuje 20%.

Keďže konkrétny poplatok tvorí len jednu časť výdavkov spotrebiteľov za služby banky, vplyv na index individuálnej banky bude nižší a záleží od pomeru výnosov z poplatku na celkových výnosoch Banky X z 30 najvýnosnejších poplatkov. Ak teda poplatok Banke X v roku 2013 vyniesol €500 000 (na základe najnovších dát od bánk dostupných v marci 2014) a celkovo mala z najvýnosnejších 30 poplatkov výnos €10 000 000, index bankových poplatkov Banky X vzrastie v apríli o 1% ($20\% * (\text{€}500\,000 / \text{€}10\,000\,000)$)).

Kompozitný Index bankových poplatkov pre všetky banky sa zmení ešte menej v prípade, že ostatné banky svoje cenníky nezmenili. Ak teda index bankových poplatkov Banky X vzrástol v apríli 2014 o 1%, v roku 2013 mala celkové výnosy z poplatkov €10 000 000 a sledované banky vybrali na poplatkoch celkovo €250 000 000, index bankových poplatkov pre všetky banky vzrastie v apríli o 0,04% ($1\% * (\text{€}10\,000\,000 / \text{€}250\,000\,000)$)).

Príloha 2: Typizovaní klienti

Typ 1

Priemerný stav bežného účtu sa pohybuje na hranici s mesačným príjmom. Časť klientov ma okrem bežného účtu aj sporiaci účet, väčšina nečerpá od banky žiadny úver. Všetci klienti využívajú bezhotovostne služby vo veľkej miere, avšak nie na všetko. Služby elektronického bankovníctva sú u tohto typu klientov populárne.

Typ 2

Priemerný stav bežného účtu sa pohybuje nad hranicou mesačného príjmu. Klienti držia v banke významné úspory a väčšinou čerpajú od banky úver. Preferencie klientov sú na strane bezhotovostných transakcií a využívajú služby elektronického bankovníctva.

Typ 3

Priemerný stav bežného účtu klientov je mierne vyšší ako u nízkopříjmových občanov. Klienti využívajú sporiace produkty banky a väčšinou nevyužívajú bezhotovostné operácie alebo služby elektronického bankovníctva. Počet ich mesačných transakcií je minimálny, využívajú služby vyžadujúce osobný kontakt s bankou.